

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Canon XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

liam Fundatoris ad formam dispositionis ejusdem = .

Putabat Sinibaldus Cappellaniam Sancti Ambrosii erectam in titulum perpetui Beneficii non esse reformandam in Cappellaniam amovibilem quoad Cappellanos extra Familiam Fundatoris, non obstante ejusdem voluntate. Etenim negligente hærede, & Patrono adimplere voluntatem Fundatoris, dum interpellatus ab Episcopo in visitatione anni 1697., & expectatus per biennium semper renuit erectionem petere beneficii, nominationem Rectoris explere, Missas celebrare, aut celebrari facere, nec non suppellectilia, aliaque necessaria præstare, ob tantam Patroni negligentiam, & contraventionem, justè potuit Episcopus devenire ad erectionem Cappellaniæ, & eam efficere simpliciter perpetuam, cum ad ipsum spectet omnium Beneficiorum suæ Diocesis institutio, & fundatio, nec absque ejus assensu ea fundari possint, juxta dispositionem *Canonis XXVIII. Part. II.*, & Auctoritates ibi in *Commentario* relatas; quæ erectio est attendenda, & prævalere debet cuicumque dispositioni Fundatoris juxta superius firmata dicta *Part. II. Can. I. & II. Cas. VII. num. 9.*

2 Ego verò studens in hac causa, meum aperiendo sensum, censebam supradicto

dubio *Affirmativè* esse respondendum; Clara, namque sunt verba Fundatoris disponentis Cappellaniam debere esse amovibilem in hypothesi, in qua ad eam præsententur Cappellani extra Familiam Fundatoris, ibi = *Quod Cappellanus eligendus ab hæredibus masculis regulariter sit amovibilis, semperque eligatur unus de Familia, quatenus existat, quod vult esse perpetuum, & quatenus non existerent Sacerdotes, seu Clerici de Familia Ambrosiana, eo casu Cappellanus, seu Rector sit amovibilis* = Unde Episcopus non poterat hanc legem foundationis alterare, & efficere hanc Cappellaniam simpliciter perpetuam, contra voluntatem ejusdem Fundatoris omnino servandam juxta Auctoritates superius relatas dicto *Cas. VII.* ubi supra *n. 4.*, & consequenter quicquid male gesserit ordinarius reducendum venit ad justitiæ tramites, & erectio Cappellaniæ ab ordinario facta in titulum beneficii perpetui licet do nec quousque rescindatur, & reformetur, observanda veniat, ut notavi dicto *Cas. VII. num. 9.*, tamen est reformanda in Cappellaniam amovibilem quoad Cappellanos extra Familiam Fundatoris ad formam dispositionis ejusdem. Et ita resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione dicta die 22. Aprilis 1719.

C A N O N X I I .

CONCILIUM TRIDENTINUM Sess. XXV. Cap. IX.

Sicuti legitima Patronatum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est, sic etiam, ut hoc colore Beneficia Ecclesiastica in servitutem, quod à multis imprudenter fit, redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur, decernit Sancta Synodus, ut titulus Jurispatronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico fundamento, & aliis jure requisitis ostendatur, sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve secundum

juris

juris dispositionem. In iis verò personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potiùs quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: Nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si præter aliqua ad eam necessaria, præsentationes etiam continuatæ, non minori saltèm, quàm quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis Scripturis probentur. Reliqui Patronatus omnes in Beneficiis tam Sæcularibus, quàm Regularibus, seu Parochialibus, vel Dignitatibus, aut quibuscumque aliis Beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, seu facultates, & Privilegia concessa tam in vim patronatus, quàm alio quocumque jure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cùm vacant, exceptis patronatibus, super Cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, aliosque sublimes, ac supremos Principes, jura imperii, in dominiis suis habentes, pertinent, & quæ in favorem studiorum generalium concessa sunt; in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione indè sequuta intelligantur; Beneficiaque hujusmodi tanquam libera à suis Collatoribus conferantur: ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur. Ad hæc liceat Episcopo præsentatos à Patronis, si idonei non fuerint, repellere; Quod si ad inferiores institutio pertineat; ab Episcopo tamen juxta alia statuta ab hac S. Synodo examinentur; alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum cujuscumque ordinis, & Dignitatis, etiamsi Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel Laicorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum, quorumcumque Beneficiorum, etiamsi verè de Jurepatronatus ipsorum ex fundatione, vel donatione essent, nullatenus, nullave causâ, vel occasione se ingerant, sed illos liberè Rectori, seu Beneficiato, non

obstante

obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum Juspatronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo, in alios contra Canonicas sanctiones transferre præsumant; si secus fecerint excommunicationis, & interdicti poenis subjiciantur, & dicto Juspatronatus ipso jure privati existant. Insuper accessiones per viam unionis factæ de Beneficiis liberis ad Ecclesias Juspatronatus, etiam Laicorum subjectas tam ad Parochiales, quàm ad alia quacumque Beneficia etiam simplicia, seu Dignitates, vel Hospitalia, itaut prædicta Beneficia libera ejusdem naturæ cum iis, quibus cum uniuntur, efficiantur, atque sub juspatronatus constituentur: Hæ si non dum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cujusvis instantiam fient, quacumque Auctoritate etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per subreptionem, obtentæ intelligantur, non obstante quacumque in iis verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa, nec executioni ampliùs demandentur, sed Beneficia ipsa unita, cum vacaverint, liberè, ut antea, conferantur. Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecutæ, hæ nihilominus ab ordinariis, tanquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur, ac quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur, ac Beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque Patronatus quicumque in Ecclesiis, quibuscumque aliis Beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti a 40. annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa etiam auctoritate Sedis Apostolicæ ab iisdem ordinariis uti delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediuntur, diligenter cognoscantur, & quos non repererint ob maximè evidentem Ecclesiæ, vel Beneficii, seu Dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum

revocent, atque Beneficia hujusmodi finè damno illa possidentium, & restituito Patronis, eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant. Non obstantibus Privilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus:

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone sequentes deducuntur conclusiones.

Prima = JUSPATRONATUS PROBARI DEBET EX AUTHENTICO DOCUMENTO FUNDATIONIS, VEL DOTATIONIS, AUT EX MULTIPLICATIS PRÆSENTATIONIBUS PER ANTIQUISSIMUM TEMPORIS CURSUM; AUT ALIAS SECUNDUM JURIS DISPOSITIONEM = .

Secunda = JUSPATRONATUS COMPETENS PERSONÆ POTENTI, PROBARI DEBET PER INSTRUMENTUM FUNDATIONIS, VEL CONSTRUCTIONIS, VEL DOTATIONIS, EOQUE DEFICIENTE PER IMMORABILEM, UNA CUM PRÆSENTATIONIBUS CONTINUATIS, ET EFFECTUM SORTITIS SPATIO QUINQUAGINTA ANNORUM, ET PROBATUS PER AUTHENTICAS SCRIPTURAS = .

Tertia = JUSPATRONATUS COMPETENS ALCUI EX MERO PRIVILEGIO EST ABLATUM, ET REVOCATUM, EXCEPTIS PATRONATIBUS REGIIS, ET ALIIS COMPETENTIBUS SUPREMIS PRINCIPIBUS, JURA IMPERII IN DOMINIIS SUIS HABENTIBUS, ET QUÆ IN FAVOREM STUDIORUM GENERALIUM CONCESSA SUNT = .

Quarta = SI INSTITUTIO SPECTAT AD INFERIOREM PRÆSENTATUS EXAMINARI DEBET AB EPISCOPO = .

Quinta = PATRONI NON POSSUNT DISPONERE DE REDDITIBUS ECCLESIAE PATRONATÆ, SED ILLI CONSIGNANDI SUNT EJUS RECTORI. =

Sexta = JUSPATRONATUS, EMI, VEL VENDI NON POTEST, SUB POENIS ILLIUS PRIVATIONIS, EXCOMMUNICATIONIS, ET INTERDICTI = .

Septima = ÆCCLESIAE LIBERÆ UNIRI NON POSSUNT ECCLESIIIS PATRONALIBUS = .

Octava = JUSPATRONATUS ACQUISITUM, VEL PER VIAM ACCESSIONIS, AUT EX AUGUMENTO DOTIS, AUT EX REEDIFICATIONE, A QUADRAGINTA ANNIS CITRA A DIE ACQUISITIONIS AD DIEM CONFIRMATIONIS CONCILII REVIDERI POTEST AB ORDINARIO, QUI ILLUD REVOCARE DEBET, SI NON REPERERIT OB ECCLESIAE EVIDENTEM NECESSITATEM LEGITIME CONSTITUTUM = Quas conclusiones sequuntur etiam.

Frass. de Patron. Reg. tom. 1. cap. 2. n. 4. cap. 3. num. 36. cap. 5. n. 18. cap. 7. num. 2. cap. 30. num. 38. cap. 31. n. 3. & seqq. cap. 69. n. 50. cap. 85. n. 51. cap. 92. n. 15. Spad. conf. 12. 18. 19. & 21. lib. 2. Noal. conf. 87. num. 9. & conf. 88. sub num. 2. Fagnan. in cap. cum vos de offic. ordin. n. 6. & in cap. querelam de elect. n. 5. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 1. §. 2. n. 1. & seqq. & annot. 18. §. 1. num. 28. Barbof. hic. Capic. Latro consult. 153. num. 5. tom. 2. Rosa de execut. Litt. Apostolic. par. 1. cap. 16. num. 45. Oliva de for. Eccles. par. 1. quest. 7. n. 28. & seq. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 3. cap. 6. §. 5. n. 40. & seqq. & de tempor. legal. lib. 2. cap. 104. num. 1. Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 11. & de Jurepat. disc. 3. & disc. 58. Bertachin. vot. dec. 138. num. 1. Pignattell. consult. 82. per tot. tom. 9. Capon. discept. 12. num. 33. & seqq. tom. 1. & discept. 74. n. 22. Gratian. discept. 197. n. 12. ibique Carol. Anton. de Luc. num. 1. & seqq. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. num. 15. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. n. 70. Tondut. quest. benef. par. 3. cap. 192. Rot. post Vivian. de jurepat. decif. 17. n. 2. & dec. 142. n. 1. & seqq. coram Buratt. & decif. 162. n. 1. & seqq. & dec. 188. n. 2. & dec. 148. n. 9. & seqq. coram Bich. & decif. 247. n. 2. & dec. 461. n. 1. & decif. 464. num. 2. & dec. 469. n. 1. & seq. & dec. 25. num. 1. & seqq. & dec. 1784. n. 18. & seqq. coram Coccin. & decif. 42. per tot. & dec. 352. n. 1. & seqq. coram Millin. & dec. 34. n. 17. coram Arguell. & dec. 453. n. 1. coram Peutingen. & dec. 445. n. 9. coram Cerro, & dec. 498. n. 1. & seqq. & 572. num. 2. & seq. & dec. 604. n. 1. coram eodem; & dec. 383. n. 5. & seq. coram Priolo, & dec. 71. n. 3. & 8., & dec. 174. n. 1. & dec. 176. num. 4. coram Carill. & dec. 80. num. 2. & 140. n. 2. & decif. 115. n. 1. & dec. 223. n. 8. & 9. & decif. 355. n. 1. & dec. 420. num. 10.

num. 10. coram Rembold. & dec. 196. num. 4. par. 5. tom. 1. & dec. 630. n. 85. & seq. par. 4. tom. 3. & decis. 82. num. 17. par. 7. & dec. 63. num. 2. par. 16. & dec. 782. num. 1. & seqq. & decis. 576. num. 9. & seqq. par. 18. & decis. 6. num. 1. & seqq. & dec. 8. num. 4. & seq. & dec. 136. num. 1. & seqq. par. 19. rec., & in Beneventana Jurispatronatus 10. Maji 1700. S. Siquidem coram bo. me. Caprara, & in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Et ob id, coram R.P.D. Ansaldo, superius impress. Par. II. Can. XXII. XXIII. & XXIV. Cas. IV. n. 17., & in Bononien. Archipresbyteratus 10. Martii 1710. S. Addito, coram R.P.D. Aldrovando, & 23. Febr. 1711. S. Atque, coram Reverendissimo Molines, & in Arianen. Archipresbyteratus 14. Martii 1710. S. Quibus positis, coram Eminentissimo Scotto, & in Vicen. Parochialis de Aqualata 31. Martii 1713. S. Hujusmodi, coram R.P.D. Crispo, & in Compofellana Parochialis 16. Novembris 1716. S. Agitur, coram R.P.D. Falconerio, & in Triviana Jurispatronatus 17. Junii 1718. S. Et sanè, cor. R.P.D. Foscaro.

1 Frequentissimè ante Concilium contingebat usurpatio Jurispatronatus, dum Personæ Potentes, quibus Ordinarii contradicere, vel resistere non de facili poterant, maxima facilitate Ecclesias, & Beneficia in servitutem redigebant, & sibi arrogabant Juspatronatus, præsertim occasione absentia Sedis Apostolicæ ab Urbe, & Italia; Hinc proinde Sapientissimi Patres sicuti in anteriori Canone providerunt indemnitati Patronorum, quando revera constat de eorum Jurepatronatus, prohibendo nimirum derogare, & alterare qualitates, & conditiones in limine foundationis beneficiorum per ipsos appofitas; ita in hoc Canone providere non omiserunt Libertati Ecclesiarum inducendo novam rigorosam formam probationis Jurispatronatus in Personis potentibus, nimirum, vel ex authentico instrumento foundationis, aut dotationis, vel per immemorabilem unâ cum præsentationibus effectum fortitis non minori spatio annorum quinquaginta, per documenta justificandis.

Quoad quartam Conclusionem jam plura diximus superius in hac Parte Can. I. Quintam conclusionem probant etiam Canon. IV. Par. I. & Canon. XXVII. Par. II. Sextam confirmant Canones XII. & XIII. dicta Par. II. Quoad septimam quamplurima tetigimus hic Can. IX.

Quoad alias verò Conclusiones infrascripti disputantur Casus.

ARGUMENTUM.

Enumerantur probationes sufficientes ad probandum Juspatronatus Privatorum.

SUMMARIUM.

- 1 Omnia beneficia de jure præsumuntur libera collationis.
- 2 Libertas beneficii probatur ex subsequente observantia.
- 3 Ultimus status in beneficalibus attenditur.
- 4 Attestationes conformes assistentiæ juris sunt attendendæ.
- 5 Juspatronatus in persona privata probari potest ordinaria juris communis probatione.
- 6 Juspatronatus privatum, quot modis probari possit. Vide ibi, & num. 7. usque ad 24., & num. 32. usque ad num. 39.
- 25 Provisiones Apostolicæ non immutant statum, & naturam beneficii; & num. 42.
- 26 Provisiones beneficii factæ ab Ordinario, tanquam de libero, an, & quando non sint adversariæ statui Patronali? Vide ibi, & num. 27. & 28.
- 29 Ultimus status nequit constituere Episcopum in potestate liberè conferendi, quando re integra à contrariis probationibus remanet absortus.
- 30 In conspectu plurium Testium sunt attendendi illi, qui sunt numero plures, & magis qualificati.
- 31 In Patronis Regularibus nulla cadit præsumptio usurpationis.
- 40 Sententia in solo possessorio restricta non impedit, quin post assumptum examen petitorii contrarium decidatur.
- 41 Testes examinati non citata parte, non probant.

CASUS

C A S U S I.

Presentavit Titius ad beneficium A vacans, quemdam Clericum idoneum, quem Ordinarius admittere, & instituere recusavit, eo sub pretextu, quod dictum Beneficium esset liberæ collationis, non verò jurispatronatus; Fundabat Episcopus suam intentionem, in quibusdam provisionibus Apostolicis factis absque ulla mentione jurispatronatus; & in nonnullis aliis provisionibus factis à se, & à suis antecessoribus de eodem beneficio, tamquam de libero, & in attestationibus quorundam testium deponentium super libertate ejusdem beneficii. Orta proinde lite inter Titium, & Episcopum, quæritur in hoc casu an constet de jurepatronatus?

Videtur non constare de jurepatronatus, sed supradictum beneficium esse liberæ collationis. Si quidem in primis militat pro libertate hujus beneficii assistentia juris, per quam omnia beneficia præsumuntur liberæ collationis per *Text. in can. Omnes Basilicæ* 16. qu. 7. & est *Theorica Innocentii in cap. Cum venerabilis* n. 9. de exception. quam sequuntur *Rot. coram Carvaler. decis. 159. n. 1. & coram Seraph. decis. 1353. num. 2. & seq. & coram Royas decis. 99. n. 4. & decis. 514. n. 2. par. 17. & decis. 395. n. 4. par. 19. & in Cremonen. Beneficii* 11. Maji 1705. §. Non solum coram R. P. D. Kaunitz. & in Lucana Beneficii 22. Febr. 1709. §. Quo enim in fin. coram R. P. D. Falconerio impressi. Par. II. Can. XXII. XXIII. & XXIV. Cas. III. n. 3. & in Bovinen. Archipresbyteratus 10. Martii 1710. §. Constito coram R. P. D. Aldrovando, & in Abulen. Cappellania 28. Junii 1715. §. Parum coram R. P. D. Ansaldo.

2 Deinde eandem libertatem concludit subsequuta observantia; Hujusmodi namque beneficium fuit per duas vices provisum à Sede Apostolica, nulla facta mentione jurispatronatus; & per alias duas vices ab Ordinariis tamquam de libero, nimirum una vice ab Ordinario defuncto, & altera vice à moderno Episcopo, per cujus provisi obitum modò vacat dictum beneficium, quæ provisiones absque dubio qualificare videntur ejusdem beneficii libertatem, dum si hoc non fuisset liberum, sed Patronale; Patronus non permisisset illud provideri, tamquam de libero, ut in similibus terminis consideravit *Rot. in Mediolanen. Prioratus super dubio ignobilium* 15. Junii 1703. §. Quod autem, & super qualitate agnaticæ 18. Junii 1702. §. final. coram Eminentijs. Scotto, & in Cremonen. Beneficii 14. Maji 1706. §. Tantò facilius coram R. P. D. Kaunitz. adeò ut vacante nunc eodem beneficio; debet Ordinarius manuteneri in possessione illud liberè conferendi; Cum in Beneficialibus ultimus status semper veniat attendendus, ut quam pluribus auctoritatibus probat *Rot. in Mediolanen. Beneficii* 1. Aprilis 1707. §. Adeò coram R. P. D. Ansaldo, & in Abulen. Cappellania 28. Junii 1715. §. Indubitanter coram eodem.

4 Accedunt insuper attestations duorum Testium deponentium super libertate dicti beneficii, quæ attestations cum sint conformes assistentiæ juris, eis deferendum venit, ut admonet *Card. de Luc. de decim. disc. 13. nu. 8. Rot. decis. 1135. nu. 4. coram Seraph. & decis. 51. n. 2. coram Gregor. & decis. 931. num. 4. coram Cerro.*

Hæc prima fronte suadere videntur libertatem hujusmodi beneficii; sed re melius perpensa censeo in hoc casu illud non esse liberum, sed jurispatronatus Titii. Quoniam non agitur de Persona Potenti, sed de Persona privata, in qua cum non præsumatur usurpatio jurispatronatus non habet locum dispositio hujus Canonis inducentis novam rigorosam formam probationis in Personis potentibus, sed ad demonstrandam existentiam jurispatronatus, & qualitatem patronalem in beneficio sufficit ordinaria juris communis probatio. *Rot. decis. 211. n. 2. par. 1. & decis. 360. nu. 2. par. 2. rec. & decis. 142. nu. 2. & 13. & seq. coram Burratt. & decis. 352. nu. 2. coram Millin. & decis. 445. n. 9. & seq. coram Cerro, & decis. 493. n. 1. & seq. coram eodem.*

6 Juxta autem juris communis ordinariam probationem juspatronatus privatorum probari potest. Primò. Per Instrumentum, Testamentum, aut Codicillum, continentia foundationem, constructionem, aut dotationem. Quod Instrumentum

D d tum,

- tum, aut Testamentum debet esse confectum per publicum Notarium, etsi sit deperditum, potest probari per copiam extra Protocolum, dummodo Testes afferant illam convenire cum originali. *Ventrigl. in prax. de jurepat. annot. 1. §. 2. n. 2. & seqq. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. n. 32. Rot. decis. 1037. n. 1. cor. Pania.*
- 7 Secundò. Per Testes deponentes de publica voce, & fama, quæ in antiquis cum possessione quadragenaria præsentandi probat juspatronatus, ubi usurpationis præsumptio non intrat, *Rota decis. 77. n. 2. par. 1. rec. & decis. 154. nu. 3. & decis. 541. nu. 3. par. 2. & decis. 172. n. 6. par. 3. & decis. 159. n. 6. & dec. 169. nu. 5. par. 10. & decis. 329. nu. 6. par. 9. tom. 2. rec. & decis. 142. nu. 4. coram Burratt. & decis. 162. n. 12. & seq. cor. Bich. & in Asculana juspatronatus 26. Januarii 1703. §. Rursus coram Eminentissimo Scotto.*
- 8 Tertiò. Per decretum, quo Episcopus decrevit alicui danda esse alimenta, tamquam Patrono Ecclesiæ.
- 9 Quartò. Per confessionem, & attestationem, quam facit Episcopus in literis erectionis juspatronatus præstando suum consensum, *Rot. decis. 168. num. 12. par. 10. rec.*
- 10 Quintò. Per insignia, seu arma alicujus familiæ apposita in Ecclesia, seu Cappella *Bald. conf. 310. lib. 5. Ancharan. conf. 113. n. 34. Rot. decis. 172. par. 3. rec.*
- 11 Sexto. Per inscriptiones, & epitaphia antiquissima mentionem facientia de familia, & jurepatronatus, *Ventrigl. in prax. de jurepat. annot. 1. §. 2. num. 11. & seqq. Garz. de Benef. par. 5. cap. 9. nu. 113. Navar. qu. for. lib. 1. cap. 49. Barbof. hic.*
- 12 Septimò. Per multiplicatas præsentationes antiquas, & effectuatatas per 100. annos, *Ventrigl. ubi supra nu. 16. & seqq. Rot. decis. 211. num. 1. par. 1. & decis. 159. num. 4. par. 10. & decis. 164. n. 1. & 245. nu. 10. par. 9. tom. 1. & decis. 329. nu. 5. & 446. nu. 3. par. 9. tom. 2. rec. & decis. 445. nu. 12. coram Cerro, & decis. 34. nu. 20. & seqq. coram Priolo, & in Pampilonen. juspatronatus 19. Januarii 1703. §. Docuit coram Eminentiss. Scotto, & in Asculana juspatronat. 26. Januarii 1703. §. Quod coram eodem.*
- 13 Octavò. Per enunciativas antiquas à diversis Notariis, & in diversis Instrumentis contentas, quæ habent vim famæ, & probant juspatronatus, *Rot. decis. 211. nu. 1. in fin. par. 1. rec. & decis. 360. nu. 3. & 4. par. 2. & decis. 172. n. 3. & decis. 661. n. 1. & 4. par. 3. rec.* Et etiam per enunciativas emanatas ab ipsis Patronis probatur juspatronatus, dummodo actus, in quibus emanarunt, sint gesti ab ipsis aet Ordinariis, vel ab illis approbati *Rot. decis. 661. nu. 6. par. 3. rec.* Sed solæ enunciationæ, vel fama non sufficiunt ad probationem juspatronatus, nisi concurrant adminicula. *Dec. conf. 113. in fine Rot. decis. 360. n. 5. par. 2. rec.*
- 14 Nonò. Probatur juspatronatus per actus factos per Rectores Ecclesiæ Patronis in recognitionem juspatronatus. *Rot. decis. 360. n. 10. par. 2. rec.*
- 15 Decimò. Per visitationes, in quibus Visitatores receperunt informationes à Testibus, qui sub juramento afferant beneficium esse de jurepatronatus, *Rot. decis. 360. n. 11. par. 2. rec. & decis. 168. n. 24. par. 10. rec.*
- 16 Undecimò. Probatur per assertionem Episcopi, cui videtur multum deferendum, cum Ordinarii soleant esse difficiles in admittendo aliquod beneficium, esse de jurepatronatus propter præjudicium, quod affertur eorum liberæ collationi. *Rot. decis. 360. nu. 12. par. 2. & decis. 164. n. 6. par. 9. tom. 1. & decis. 329. n. 8. par. 9. tom. 2. rec. Card. de Luc. de jurepat. disc. 9. nu. 17. Rot. in Asculana juspatronatus 26. Januarii 1703. §. Accedunt cor. Eminentiss. Scotto.*
- 17 Duodecimò. Per libros servatos in Archivio Episcopatus, in quibus Ecclesia tamquam de jurepatronatus descripta extitit, vel per alia jura ab Archivis publicis extracta, qui plenè probant existentiam juspatronatus. *Rot. decis. 100. & decis. 172. n. 7. par. 3. rec. & in Tarraconen. Insignium super mantentione 3. Julii 1702. §. Neque obstant cor. bo. me. Casfarello, & in alia Tarraconen. juris punctandi super negotio principali 26. Februarii 1703. §. An propterea, cor. bon. mem. Omana, & in Vicen. Parochialis de Aquilata prima Julii 1712. §. Perperam coram R.P.D. Crispo.*
- 18 Decimotertiò. Per assertionem, & absolutam

- folutam narrativam Papæ absolutæ afferentis beneficium esse de jurepatronatus juxta *Clementin. 1. de probat.* sed narrativa Papæ concepta per verba, ut *asseritur*, non probat juspatronatus. *Rot. decis. 5 10. n. 1. par. 3. rec.*
- 19 Decimoquartò. Per sententiam Ordinarii prolatam causa cognita, vigore cujus præsentatus fuit institutus, maximè si ista sententia fuerit lata paulò post sanctionem conciliarem. *Rot. decis. 169. n. 11. & 27. par. 10. & decis. 245. nu. 21. par. 9. tom. 1. rec. & in Pampilonen. jurispatronatus 19. Januarii 1703. S. Et demum cor. Eminentiss. Scotto, & in Asculana jurispatronatus 26. Januarii ejusdem anni cor. eodem, & in Arianen. Archipresbyteratus 14. Martii 1710. S. Rursus cum seqq. cor. Eminentiss. Scotto.*
- 20 Decimoquintò. Probatur juspatronatus per provisiones beneficii factas ab Ordinariis tamquam de jurepatronatus, siquidem si Episcopi pro tempore non agnovissent existentiam jurispatronatus, non est verisimile, quod beneficium providissent ad nominationem eorum, qui asserebant se esse Patronos. *Rot. decis. 169. n. 26. & decis. 32. n. 12. par. 10. rec. & decis. 352. n. 3. coram Millin. & in Colonien. Pastoratus 10. Junii 1718. S. Si verò coram R. P. D. Cerro.*
- 21 Probatur etiam per provisiones Apostolicas factas cum derogatione jurispatronatus; ex tali enim derogatione per Pontificem facta necessariò venit dicendum dictum juspatronatus extitisse, & extare. *Buratt. conf. 324. n. 3. lib. 3. Rot. decis. 164. n. 12. & decis. 245. nu. 63. par. 9. tom. 1. rec.*
- 22 Decimosextò. Probatur, si de libertate Ecclesiæ nullus minimus detur fumus, seu si nulla exhibeatur moderni, vel antiqui temporis collatio facta ab Ordinario; hujusmodi enim tam longæva observantia, quamvis negativa apertè ostendit, quod Ordinarii agnoverint Ecclesiam non esse liberæ collationis, cum non sit verisimile, quod tot Episcopi neglexissent illam conferre jure proprio, nisi fuissent certi de statu beneficii, de quo præsumuntur plenam notitiam habuisse. *Card. de Luc. de benef. disc. 9. sub n. 12. & alii apud Rot. in Pampilonen. jurispatronatus 19. Januarii 1703. S. Quæ omnia coram Eminentissimo Scotto.*
- 23 Denique probatur ex instrumento donationis Ecclesiæ, sive beneficii confirmatæ à Sede Apostolica, quæ donatio Ecclesiæ, sive beneficii resolvitur in veram jurispatronatus concessionem juxta *Rot. in Vicen. Parochialis de Aqualata prima Julii 1712. S. de qualitate, & 31. Martii 1713. S. Patronalis cor. R. P. D. Crispo, & in Colonien. Pastoratus 20. Junii 1718. S. Pertinentia coram R. P. D. Cerro, & alias auctoritates superius relatas Par. II. Can. XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. Caf. I. num. 4.*
- 24 Enumeratis hujusmodi probationibus, seu modis, quibus probari potest existentia jurispatronatus, multa ex illis in casu præsentis concurrunt. Afferit enim Titius Instrumentum donationis, in quo legitur suis antecessoribus, & sibi donatum à Patronis juspatronatus; afferit etiam antiquam sententiam Ordinarii tunc temporis; in qua causa cognita, & servatis servandis fuit canonizata pertinentia jurispatronatus dicti beneficii favore sui, ac suorum, à quibus habet causam; docet de observantia hujusmodi Instrumenti donationis, ac sententiæ, quampluribus præsentationibus inde sequitis, & effectum sortitis, & depositionibus multorum Testium deponentium de publica voce, & fama; ex quibus omnibus probari existentiam, & qualitatem Patronalem in personis privatis tradunt auctoritates superius relatæ *nu. 7. 12. 19. & 23.* quibus addo *Rot. in Compostellana Parochialis 16. Novembris 1716. per tot. coram R. P. D. Falconerio inferius legen.*
- 25 Quin mereantur attendi provisiones Apostolicæ hujus beneficii factæ, absque ulla mentione jurispatronatus, quia ut sæpè dictum fuit Provisiones Apostolicæ non immutant statum, & naturam beneficii ob præsumptam mentem Pontificis nunquam præjudicandi Patronis. *Rot. decis. 265. n. 4. cor. Dunozett. sen. & dec. 252. n. 11. coram Priolo, & in Asculana jurispatronatus 26. Januarii 1703. S. Quo posito cor. Eminentiss. Scotto, & in Vicen. Parochialis de Aqualata 1. Julii 1712. S. Altera cor. R. P. D. Crispo.*
- 26 Minusque obstant non nullæ Provisiones factæ ab Ordinario de hoc eodem beneficio, tamquam de libero; quia in primis Ordinarius non habet facultatem

mutandi statum, & qualitates beneficii juxta dispositionem antecedentis *Canonis*; & quia istæ provisiones non constat effectas ab Ordinario animo præjudicandi Patronis, & cum horum scientia, & patientia. *Adden. ad Gregor. decis. 434. n. 20. & decis. 452. n. 13. cor. Dunozett. sen. & in dicta Asculana jurispatronatus ubi supra. §. final.*

27 Et quidem unamquamque ex dictis provisionibus ab Ordinariis tamquam de libero factis singulariter perpendendo; Prima non est adverbativa statui Patronali, quia cum plures institutiones tam antecedentes, quam successivæ ejusdem beneficii sunt pro ejus qualitate patronali, illa utpotè inter media præsumitur correctæ, & excludere nequit qualitatem jurispatronatus. *Rot. in Romana Cappellania S. Nicolai 28. Junii 1709. §. Diximus cor. R. P. D. Anfaldo, & in Bononien. Beneficiorum de Castello 21. Martii 1712. §. Respectu verò, & 12. Decembris ejusdem anni §. Unionem in fin. coram R. P. D. Crispo, & in Vicen. Parochialis de Aqualata 31. Martii 1713. §. Ad prædictam cor. eodem.*

28 Neque est adverbativa statui Patronali ultima consimilis collatio, quia cum fuerit facta absente Patrono, iste non poterat contradicere, nec præsentare, ut animadvertit *Rot. in dicta Vicen. Parochialis*

29 *ubi supra §. Ad dictam*, & consequenter nequit constituere Episcopum in potestate liberè conferendi, nec præjudicare Titio Patrono, qui re integrâ comparuit, & qualitatem patronalem ex supradictis probationibus verificavit, præsertim, quia hujusmodi ultima provisio absorpta penitus remansit in illo genere probationum, quas ad limitationem *Canonis XXVI. Par. II.* communiter admittunt *Canonistæ*, de quo differit, *Rot. in Mediolanen. beneficii 1. Aprilis 1707. §. Quod si non adhuc, & S. Cessante, cor. R. P. D. Anfaldo, impress. dicta Par. II. Can. XXII. XXIII. & XXIV. Cas. IV. n. 13. & 38.*

30 Denique nihil efficiunt depositiones duorum Testium ex adversò superiùs allatæ; quia cum adsint quam plurimi alii Testes deponentes de existentia, & pertinentia jurispatronatus dicti beneficii; in horum conspectu potiùs isti, qui sunt nu-

mero plures, & magis qualificati, & qui sunt adminiculati ex pluribus conjecturis, & dicto instrumento publico donationis, quam illi sunt attendendi. *Rot. decis. 285. nu. 5. par. 8. & decis. 53. nu. 17. par. 13. rec. & in Pampilonen. jurispatronatus 19. Januarii 1703. §. Fama coram Eminentiss. Scotto.*

R. P. D. FALCONERIO

Compostellana Parochialis.

Luna 16. Novembris 1716.

EX morte secuta in mense Decembris 1713. Hyacinti Nogueiri Palatiiòs Rectoris Parochialis Ecclesiæ S. Juliani de Luagna, cui reperitur subjectivè unita Ecclesiæ S. Mariæ de Comanda, ortum habuit judicialis contentio inter Abbatem, & Monasterium S. Mariæ de Sobrado Ordinis Cisterciensis, & Promotorem Fiscalem Curie Archiepiscopalis super libertate, sive potiùs Patronali qualitate ejusdem Parochialis, ob quam causam renuente Provisore Compostellano indice-re concursum intrâ quadrimestre à Constitutione Piana perfinium, ad effectum, ut Abbas valeret unum ex approbatis præsentare; Antonius Crux Vega eandem Parochialem à S. Sede impetrare satagebat, ob non factum concursum intrâ quadrimestre à Constitutione Piana præfixum, & contemporaneè Joannes Gonzalez Brios ab Abbate præsentatus pro illius collatione pariter instabat; Quamobrem à Dataria Apostolica relaxatis utriusque supplicationibus; & executione Literarum Apostolicarum illarum vigore expeditarum mihi directæ, ex quo Antonius noluit amplius liti insistere, hac de re ad instantiam Abbatis contententis de pertinentia jurispatronatus propositi dubium = *An constet de jurepatronatus favore Monasterii de Sobrado, & in contumaciâ Promotoris Fiscalis pluries, pluriesque lacesit pro informante DD. responderunt.*

31 Agitur enim de Patronis Regularibus, in quibus nulla cadit præsumptio usurpationis ad tradita per *Spad. conf. 10. per tot. vol. 3. Card. de Luc. de jurepatr. disc. 5. n. 5. Rot. decis. 401. nu. 7. par. 5. rec. cum aliis*

aliis congestis in *Olmucen. jurisdictionis* 5. Maji 1694. S. *Rurfus*, & 14. Maji 1708. S. *Nec huic cor. Reverendis. D. meo Molines Decano*. Ideoque in hac specie Patronatus, etiamsi propter sui antiquitatem non exhibeatur Instrumentum foundationis, attamen non est præclusa via, quin valeat recurri ad alia remedia probatoria à jure communi approbata, cum *Sacrum Concilium Tridentinum sess. 25. de Reformat. cap. 9.* tantummodò coarctaverit formam probandi juspatronatus Potentium, non autem immutaverit in jurepatronatus Privatorum antiquum probandi modum à jure communi admissum; Quinimò illum expressè præservaverit in sua prima parte, ibi = *aliasve secundum juris dispositionem* = quæ verba indigent alium diversum modum à supra expresso consistente in authentico documento foundationis, vel donationis, sive multiplicatis præsentationibus expletis per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, *Gonzal. ad regul. 8. Canellar. gloss. 18. nu. 52. & seq. Garz. de Benef. par. 5. cap. 9. nu. 81. & seq. Barbos. de Offic. & Potest. Episcop. par. 3. allegat. 72. num. 40. & seq. Vivian. de jurepat. par. 2. lib. 11. cap. 5. num. 46. Rot. cor. Coccin. decis. 1278. n. 1. & 2. & in recent. decis. 312. nu. 2. par. 1. & in Olmucen. jurisdictionis 19. Januarii 1693. S. Quintum objectum, cor. bon. mem. Muto.*

32 Probat sanè Monasterium originem acquisitionis dicti juspatronatus ex ultimis voluntatibus, atque ex Instrumentis donationum sibi factarum à pluribus Christifidelibus sub diversis temporibus, nimirum de anno 1045. à Didaco Pelagio, de anno 1229. ab Alphonso, & Munio Pelagiis, de anno 1239. ab Uraca Petri de Besenzo, de anno 1251. à Maria Petri, & de anno 1256. à Maria Pelagia, quæ absque dubio probant acquisitionem dicti juspatronatus favore Monasterii, *Vivian. de jurepat. dicto lib. 11. cap. 5. sub n. 16. Rot. decis. 707. n. 1. par. 1. recent. præsertim concurrente subsecuta observantia, dum de anno 1461. Archiepiscopus Compostellanus ad præsentationem Abbatis, & Monasterii S. Justi ad eandem Parochialem instituit Rodericum Monis, itaut, nec amplius in discrimen revocari queat legitima translatio*

jurispatronatus in Monasterium, neque pariter opponi valeat dictas donationes non fuisse ab Archiepiscopo approbatas, ut prosequitur *eadem Rot. in d. decis. 707. n. 2. & 5. par. 1. rec. repetita post Vivian. de jurepat. decis. 23.*

33 Hæc pervetusta acquisitio dicti juspatronatus favore Monasterii plura sæcula involvens corroboratur à pluribus aliis circumstantiis, quæ in antiquis veniunt conjungendæ ad faciendum unum totum, ut ait *Vivian. d. lib. 11. cap. 5. n. 41. in fine, & n. 42.* Et primò à dicta sententia Archiepiscopi Compostellani lata de anno 1461. in qua judicavit juspatronatus spectare ad Monasterium, & Præsentatum ab illius Abbate esse instituendum; unde elicitur, quod cum ageretur de extenuanda Ordinaria Jurisdictione, ob quam conservandam Episcopi solent esse valde difficiles in admittendo Beneficium de jurepatronatus, ac in instituendo Præsentatos à Patronis, nisi eis verè constet de pertinentia Patronali, idcirco eorum sententiæ sufficientes reputantur pro probando jurepatronatus, *Paul. de Cittadin. de jurepatronat. par. 6. quest. 37. nu. 3. Vivian. d. lib. 11. cap. 5. n. 59. Barbos. de Offic. & Potest. Episc. par. 3. allegat. 72. nu. 47. Rot. cor. Coccino decis. 233. nu. 3. & in rec. decis. 472. n. 10. par. 19. tom. 2. & in Arianen. Archipresbyteratus 27. Junii 1708. S. De anno cor. Eminentiss. Scotto, & in Vicen. Parochialis de Aqualata prima Julii 1712. S. Sed verum coram R. P. D. meo Crispo.*

34 Secundo validum præbent huic veritati adminiculum visitationes expletæ ab Archiepiscopis Compostellanis pro tempore post publicationem Sacri Concilii Tridentini, nempe ab anno 1579. usque ad annum 1617. legitimè compulsatæ anno sequenti 1618. ex quibus constat dictam Ecclesiam Parochialem fuisse visitatam, tamquam de jurepatronatus Abbatis, & Monasterii S. Justi: Ex quo sanè concludere oportet, tot, tantasque enunciativas in actu ferio, & proportionato emissas in præjudicium Ordinarii enunciantis, confirmare qualitatem patronalem in Ecclesia visitata *Pax Jordan. elucubrat. Can. tom. 2. lib. 10. tit. 7. de jurepat. nu. 104. Vivian. ubi supra nu. 58. Lotter. de re benefic. l. 2. quest. 13. n. 151. Rot. coram Zarat.*

Zarat. decis. 50. nu. 8. & 9. cor. Coccin. decis. 229. nu. 1. & coram Merlin. decis. 403. num. 1.

35 Tertiò pro eadem patronali pertinentia maximoperè confert antiquus Archiepiscopalis Liber nuncupatus *il Bezerro* = compulsatus in eodem anno 1618. in quo adnotatæ reperiuntur omnes Ecclesiæ de jurepatronatus totius Diocesis Compostellanæ, inter quas Ecclesia Parochialis S. Juliani descripta apparet sub qualitate patronali Abbatis, & Monasterii S. Mariæ de Sobrado ex *Text. in cap. Cùm causam, ibique gloss. in verb. per libros antiquos de probat. Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 13. num. 150. Vivian. de jurepatr. lib. 11. cap. 5. num. 68. Barbos. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 72. sub n. 50. Pax Jordan. d. lib. 10. tit. 7. n. 102. & 105. Rot. cor. Peuting. decis. 471. n. 7. cor. Zarat. decis. 50. n. 4. & in rec. dec. 77. n. 1. par. 1.*

36 Quartò probationes augentur ex duobus aliis antiquis Libris, altero existente in Archivio Collegii Societatis Jesu, altero verò in Archivio Monasterii S. Martini Ordinis S. Benedicti, in quibus continentur omnes Ecclesiæ Patronales universæ Diocesis Compostellanæ compulsatis pariter de dicto anno 1618. simili-que modo in illis ista Ecclesia S. Juliani, enunciatur esse de jurepatronatus Monasterii S. Justi; Cùm igitur plures adsint Libri in diversis Archivis conservati, qui absque ulla variatione testimonium perhibent de dicta pertinentia Patronali, indè sequitur, ut plena sit illis præstanda fides optimè Ripa in leg. 1. nu. 72. & seq. ff. si cert. petat. Gratian. cons. 9. nu. 6. Rot. in Constantien. precedentia super manutentione 27. Januarii 1713. S. De cætero cor. R. P. D. meo Anfaldo.

37 Quintò eadem pertinentia Patronatus confirmatur à vetustissima, & huc usque ad hæc tempora nunquam interrupta contributione Salmarum sex frumentis, quæ à Rectore dictæ Parochialis S. Juliani annuatim Monasterio S. Justi præstatur, ex qua certò certius oritur argumentum subjectionis, & pertinentiæ patronalis favore ejusdem Monasterii, ut ad rem considerat Rot. decis. 360. n. 10. par. 2. rec. coram Peuting. decis. 471. n. 10. & coram Zarat. decis. 50. n. 10. Maximoperè quia

hujusmodi contributio de annis 1535. & 1547. ab Abbate, & Monasterio fuit ad vitam locata Petro Muniz, & Petro de Valera, excepto tamen jure præsentandi Rectorem in dicta Parochiali Ecclesia, quatenus durantibus præfatis locationibus, casus vacationis evenisset, & in præfatis Instrumentis iidem Conductores se obligarunt in casu necessitatis dictam Parochialem Ecclesiam propriis sumptibus restaurare, unde gemina promanant argumenta pro eruenda qualitate patronali favore dicti Monasterii; Alterum ex dicta duplicata enunciativa in Instrumentis dictarum locationum exarata super præservatione Juris præsentandi Rectorem in casu vacationis, quæ, etsi fuerit à Monasterio ad sui favorem adjecta, nihilominus in hypothese plenè probat, tum quia est antiqua, & recipit fomentum ab ipso actu locationis dictæ contributionis ab Ecclesia patronali faciendæ. *Add. ad Buratt. decis. 172. sub nu. 33. Rot. cor. Coccin. decis. 386. nu. 5. & coram Merlin. decis. 128. num. 4. tum etiam quia non est simplex, & nuda, sed corroborata remanet à tot, tantisque aliis administriculis, & probationibus superiùs expensis, ut prosequitur idem Add. ad Buratt. ubi supra vers. Secundò fallit, & Rot. coram Merlin. d. dec. 128. n. 5. cor. Pur. dec. 149. n. 2. lib. 3. cor. Coccin. dec. 235. n. 6. & decis. 242. n. 2. & in rec. dec. 75. nu. 3. par. 1.* Alterum verò ex ipso onere Conductoribus injuncto, reparandi in casu necessitatis dictam Ecclesiam Parochialem, quod præferunt apud Monasterium residere jurepatronatus, cùm ex dispositione Sac. Concilii Tridentini sess. 21. cap. 7. de Reformat. quando Ecclesia est pauper ad Patronos spectat illam reficere, & reaptare propter reciprocam obligationem, quæ intercedit inter Ecclesiam, & Patronos; Nam sicuti Ecclesia dat eis jus honorificum, & præsentandi Rectorem, atque si ad inopiam vergant alimenta suppeditat, ut probat *Amotaz. de Caus. piis lib. 4. c. 10. n. 39.* & fuit plenè firmatum in *Salernitana Alimentorum 17. Decembris 1712. cor. Me;* Ita pariter Patroni tenentur eam reficere, seu reparare, si propter inopiam nequeat suis expensis id agere, & ultrà literalem dispositionem Sac. Concilii Tridentini, ubi supra, ferè in verbis concordat

Amofaz. de Caus. piis lib. 5. cap. 6. nu. 20. Bellett. Disquifit. Clerical. par. 1. tit. de Cleric. debit. §. 14. n. 20. Franch. de Ecclef. Cathedr. cap. 13. n. 67. & feq. Ventrigl. in prax. rer. notab. annot. 18. §. unico n. 15.

38 Sextò omnia ufque adeò probata pro educenda dicta Parochiali pertinentia favore Monasterii magis certa efficiuntur à depositionibus plurium Testium formiter examinerum, tam de anno 1592. quàm etiam de anno 1618. unico ore concludentium Ecclefiam Parochialem S. Juliani de Luagna à tempore immemorabili, quoties vacare contigerit in menfibus Ordinarii fuiffe provifam ad præfentationem Abbatis, & Monasterii S. Jufti, ac Præfentatos institutionem, & poffeffionem obtinuiſſe à Curia Archiepifcopali Compoftellana, ſubdentium ulterius, ut omnes in ſubſtantia concordant, ibi = *E così era pubblico, e notorio, ſenza che giammai habbiano veduto, nè ſentito coſa in contrario di queſto, e ſenza contradizione alcuna, e perche oltre di che li detti Vecchj dicevano di avere ſempre veduto così, dicevano di più, che avevano ſentito dire lo ſteſſo dalli loro Padri, ed Avi, e da altri Maggiori, e più vecchj, ed anziani, e che lo ſteſſo dicevano avere veduto, e ſentito lo ſteſſo, e così è ſtata ed è coſa pubblica, e notoria, pubblica voce, e fama, e comune opinione, ſenza, che il Teſtimonio giammai alcun tempo abbia veduto, e ſentito coſa in contrario &c.* = Qua de re, cum dicti Teſtes deponant non ſolum de publica voce, & fama, quæ in antiquis probat, præcipuè, quando, prout hic, hoc caſu, eſt tantoperè qualificata ab aliis conjecturis, & adminiculis, ut pluribus relatis probat *Barboſ. de offic. & poteſt. Epifc. par. 3. allagat. 72. n. 44. & formiter diſcuſſo articulo Rot. cor. Peutinger. deciſ. 471. n. 1. & ſeq. ubi ſub num. 2. ſubdit hoc ſufficere, etiamſi quaſi poſſeſſio non probetur; Sed etiam concludant immemorabilem, cum omnibus requiſitis præſcriptis à Gloſſ. in cap. 1. verb. Memoria de præſcript. in ſexto, prout ex profeſſo Rot. in Trojana Delationis Crucis 10. Decembris 1708. §. Verùm, uſque ad finem, cor. R.P.D. meo Aldrovando, & in confirmatoria 13. Decembris 1709. à §. Hinc ſemota, uſque ad finem, cor. Eminentifſ. Priolo, quæ de per ſe ſola eſt ſufficiens ad probandam pertinentiam jurif-*

patronatus, & legitimam illius acquisitionem, *Felin. in cap. Cauſam n. 6. de præſcript. Vivian. de jurepatron. par. 2. lib. 11. cap. 5. n. 41. & n. 46. in fine, cum aliis relatis à Rot. in Arianen. Archipreſbyteratus 27. Junii 1708. §. Quæ porrò, cor. Eminentifſ. D. Scotto.*

39 Septimò demum pro omnium complemento additur confefſio Proviſoris Compoſtellani emiſſa in ſtatu anni 1592. in quo vacata dicta Parochiali in menſe Januarii S. Sedi reſervato, in quo Patroni Eccleſiaſtici præſentare nequibant ob illius comprehensionem ſub regula menſium *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 18. n. 6. Gratian. diſcept. for. cap. 809. num. 5. Rot. cor. Priolo deciſ. 362. n. 10. & ſeqq. & deciſ. 383. n. 14. & in rec. deciſ. 152. n. 30. par. 12.* fuit convocatus concurſus, & ſucceſſivè ad S. Sedem tranſmiſſus cum præelectione Joannis de Sanmartino, ſed quia S. Sedes vacabat per obitum Summi Pontificis Innocentii IX. hac de cauſa ceſſabant omnes reſervationes contentæ in regula 9. Cancellariæ; Unde dictus Proviſor non audito, nec citato Abbate poſt examinatos Teſtes concludentes dictam Parochialem fuiffe de jurepatronatus Eccleſiaſtico, illam contulit d. Joanni magis idoneo in concurſu reperto, ſub expreſſa tamen præſervatione jurium favore Patronorum, & ideo dicta proviſio non contradicente Patrono, cum probatione jurifpatronatus, & illius præſervatione, etiamſi non fit facta per viam institutionis, ſed per viam collationis, adhuc ſuffragatur eidem Patrono, ut egregiè dixit *Rot. cor. Coccin. dec. 2108. n. 14. cum allegatis.*

Sic comprobata patronali pertinentia hujus Eccleſiæ favore Abbatis, & Monasterii S. Juſti, nullum obſtaculum præbere viſum fuit decretum latum à Nuncio Hispaniarum de anno 1619. ſuper manutentione Archiepifcopi in poſſeſſione, ſeu quaſi juris liberè conferendi dictam Eccleſiam Parochialem, quia ſententia in ſolo poſſeſſorio reſtriſta non impedit, quin poſt aſſumptum formale examen petitorii contrarium decidatur, ut fuit obſervatum in *Nolana jurifpatronatus 8. Junii cur. anni 1716. §. Poſt hæc cor. R.P.D. meo Criſpo; Eoque magis quia in dicto decreto manutentionis fuerunt præſer-*
vata

vata jura Monasterii in petitorio, quod operatur, ut constito in dicto judicio de pertinentia Patronali favore Monasterii, non solum remaneat dictum possessorium absorptum, juxta plenè firmata in *Mediolanen. Beneficii* 1. Aprilis 1707. §. *Terigimus cor. R.P.D. meo Ansaldo*, sed insuper indè promanet ejusdem manutentionis resolutio, ut fuit conclusum in *Arianen. Archipresbyteratus* 27. Junii 1708. §. *Neque urget cor. Eminentiss. Scotto, & in Cesenaten. Manutentionis* 10. Februarii 1716. §. *Minusque cor. R.P.D. meo Crispo.*

41 Neque pariter obstat depositiones Testium à Promotore Fiscali inductorum de dicto anno 1618. nec quoque aliorum examen modò additum; Quia quoad primos Testes cum Monasterium non fuerit in eorum examine citatum, nequeunt proinde ullum probationis gradum in hoc diverso judicio afficere ex *Text. in leg. Si quando Cod. de Testibus*, & in *cap. 2. eodem tit. & utrobique gloss. & communiter scribentes*; Potissimè quia inhærent actibus collativis, tamquam de libero ab Archiepiscopo expletis, quibus non exhibitis, omni prorsus vi remanet eorum depositio destituta, *Decius in auth. Si quis in aliquo n. 45. vers. restringitur Cod. de eden. Paris. cons. 7. n. 4. lib. 3. Rot. cor. Dunozett. junior. decis. 368. n. 8. & in recent. decis. 152. nu. 18. par. 4. tom. 3. & decis. 569. n. 14. par. 19. tom. 2.* Quo verò ad modernos Testes, non solum eandem patiuntur exceptionem, sed insuper ab evidentia facti convincuntur de mendacio, dum tantum abest Promotorem Fiscalem posse exhibere collationes, tamquam de libero expletas, ab anno 1618. usque ad præsens, ut ex duabus vacationibus post dictum tempus eventis impossibilitas detegatur. Nam

42 de anno 1650. Parochialis fuit à S. Sede collata Didaco de Seraun propter resignationem illi factam ab Antonio Romero Moscoso antiquo Rectore, quæ non immutant statum Beneficii, *Rot. cor. Achill. de Grass. decis. 13. de jurepatronat. & in rec. decis. 77. n. 4. in fine par. 1. & dec. 360. nu. 14. in fine par. 2. & signanter in Patronatu Ecclesiastico, cui absque Patronorum consensu derogatur per simplicem collationem factam a Papa, Angel. in leg. Sed si hac §. Patronum, ff. de in jus vocan.*

Paris. de Resignat. lib. 2. quest. 4. num. 38. Cassador. decis. 4. de probat. De anno verò 1684. cum dictus Didacus Resignatarius obierit in mense Apostolico, hac de re conquiescente Patronorum Ecclesiasticorum facultate præsentandi, juxta superius firmata in §. *Septimò demum*, una cum aliis relatis in *Majoricen. Beneficii* 9. Martii 1711. sub §. *Quoniam provisto, cor. bo. me. Casarello*, fuit a Sede Apostolica Parochialis collata Hyacintho Nogueiro Palatios in Concursu prælecto, per cujus obitum evenit in mense Ordinario hodierna vacatio; Quamobrem de medio sublatis dictis Testibus, & satis probata pertinentia Patronali favore Abbatibus, & Monasterii S. Justi onus est Promotoris Fiscalis probandi libertatem dictæ Ecclesiæ, ut censuit *Rot. in Vicen. Parochialis* 12. Junii 1711. §. *Exclusa, cor. Reverendiss. D. Molines Decano, & 31. Martii. 1713. §. Attenta, cor. R.P.D. meo Lancetta.*

Et ita unica &c.

ARGUMENTUM.

Constito de Jurepatronatus, universitatis Laicalis, aut alterius Personæ Potentis, Præsentatus ab ea est instituendus, ad exclusionem Provvisi Apostolici, tamquam de libero.

SUMMARIUM.

- 1 *Pertinentia Jurispatronatus probatur ex Bulla erectionis Beneficii, & ex decreto super illius executione interposito.*
- 2 *Constito de Jurepatronatus, est relaxanda supplicatio Præsentati, & retardanda supplicatio Provvisi Apostolici tamquam de libero.*
- 3 *Jurispatronatus non dicitur acquisitum, si non fuerit adimpleta conditio, sub qua fuit reservatum.*
- 4 *Reservato Jurepatronatus Ecclesiæ sub promissione assignandi certam summam, pro illius dote an in hac summa promissa comprehendantur, & computari possint, nonnulli ducati prius Ecclesiæ donati; & nu. 5.*

6 Pro-

6 *Promissa dote Ecclesie Collegiata libera ab omni onere, potest illa assignari cum oneribus associandi Cadavera, & celebrandi Missam conventualem, Et quare?*

C A S U S I I.

Supplicantes Oppidi Atrani decurionibus, & Opificio Lanæ Præpositis, Summus Pontifex anno 1706., ex Sententia S. Congregationis Concilii, Parochialem, & Receptitiam Ecclesiam S. Mariæ Magdalenæ in Collegiatam sub certis conditionibus erigi per suas Literas Apostolicas demandavit; Et modernus Archiepiscopus delegatam erectionem peregit, in qua inter cætera Universitati, nomine, & titulo Foundationis, reservatum fuit Juspatronatus quatuor ex duodecim Canonicatibus, qui unâ cum Præpositura Collegiatam constituunt. In hoc rerum statu Joachim de Lieto præsentatus ab Universitate ad unum ex quatuor Canonicatibus sub ejus Jurepatronatus reservatis, cum renueret Curia Archiepiscopalis institutionem concedere, instetit in dataria pro expeditione Bullarum Provisionis pro Præsentato; eumque contemporaneè Antonius Colundesius eundem Canonicatum uti liberum, & vacatum in mense Sedi Apostolicæ reservato exposularet, orta fuit inter ipsos lis, & controversia. Colundesius nullam erectionem Collegiatae, & Juspatronatus reservationem præterendit, eo quia erectio in Literis Apostolicis decernatur; *Postquam Universitas, nec non Deputati, seu Regentes Montis Artis Lanæ annuos ducatos 405. tutos, & securos, ac omni onere liberos assignaverint.* Universitas autem ultra annuos ducatos 45., quos antiquitus Archipresbytero, qui erat de ejus Jurepatronatus solvebat, solum alios ducatos 100. donavit; & Regentes Montis Artis Lanæ nihil de novo contribuerunt, sed redditus ex Amurca provenientes jam ab annis 1617. & 1642. donatos Ecclesie Parochiali pro dote novæ Collegiatae, ejusque Capituli calcularunt; Quæritur proinde = *An sit relaxanda supplicatio Antonii Colundesii; vel potius consistet de Jurepatronatus Canonicatus, de quo agitur favore Universitatis Loci Atrani, itaut sit relaxanda supplicatio Joachim de*

Pars V.

Lieto ab ea presentati, in casu &c.

Hujusmodi dubium disputatum fuit in Sacra Congregatione Concilii, dum studebam apud R.P.D. Ansidæum, nunc dignissimum Sancti Officii Assessorem; cui meum aperiendo votum; negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem respondendum sentiebam.

- 1 *Constat enim de pertinentia Juspatronatus Canonicatus, de quo agitur favore Universitatis Loci Atrani titulo oneroso foundationis, & dotationis ex Bulla erectionis Collegiatae, & ex Decreto super illius executione interposito ab Archiepiscopo; ubi reservatur Juspatronatus favore dictæ Universitatis respectu quatuor Canonicatum titulo foundationis, & dotationis, ex quibus concludenter probatur pertinentia Juspatronatus, ut in puncto docent Rot. decis. 510. n.1. par.3. & dec.168.n.12. & 17. par.10. rec., & aliæ Auctoritates in superiori Casu relatae num.6.*
- 2 *Ac proinde relaxanda venit supplicatio Joachim de Lieto à dicta Universitate presentati, & è contra retardanda supplicatio Antonii Colundesii, tamquam subreptitia, quoniam si Papa scivisset præfatum Canonicatum esse de Jurepatronatus dictæ Universitatis, Gratiâ tamquam de libero eidem Colundesio, aut non concessisset, aut difficilius, cum non soleat Papa præjudicare Juspatronatus Laicorum ex foundatione, & dotatione, nec illud comprehenderet sub reservationibus Apostolicis, nisi de eo fiat specialis mentio, nè Laici retrahantur à foundatione, & dotatione Ecclesiarum juxta Gonzal. super regul.8. Cancell. gloss.18. n.1. & seqq. Lotter. de re benef. lib. 3. quæst.8. n.2. Ros. de execut. Liter. Apostolic. par.1.cap.6. n.334. Rot. dec.168. n.44. & seq. par.10. rec., & alibi passim.*

Non obstat quòd reservatio Juspatronatus in dicta Bulla fuerit conditionalis, nimirum, *postquam Universitas, & Homines prædicti, nec non deputati Artislana annuos ducatos 405., tutos, & securos, ac omni onere liberos assignaverint; Quæ*

3 *conditio cum non sit per Universitatem adimpleta, sequitur quod nec sit ab ea acquisitum dictum Juspatronatus. Rot. decis. 952. n.1. & 8. coram Seraph. & decis. 285. n.140. coram Duran. & dec. 630. num.68. & seqq. par.4. tom.3. rec. Licèt*

E e nam-

namque per ipsam fuerint assignati annui ducati 405., in his tamen ducatis 405. computati, ac comprehensi fuerunt ducat. 45., ab antiquo donati ab eadem Universitate, occasione dotationis Archipresbyteratus; ac ducati 120. antiquitus pariter donati à Collegio Mercatorum, & tertia pars reddituum ex Amurca provenientium antiquitus quoque donata ad effectum investiendi in beneficium Ecclesiæ; itaut in totum de novo assignati fuerint ducat. 150., vel 160. circiter, non verò 405. Ulterius assignati fuerunt dicti ducati 405. non liberi ab omni onere, sed cum onere associandi Cadavera, & applicationis duarum Missarum conventualium qualibet hebdomada.

- 4 Respondendo siquidem huic objecto; Per assignationem dictorum ducat. 405. factam ab Universitate, & si in eis comprehendantur ducati antecedenter donati, perfectè adimpleta fuit conditio, sub qua fuit reservatum eidem Universitati dictum Juspatronatus, dum Universitas in supplicatione Ereptionis Ecclesiæ Archipresbyteralis in Collegiatam, non promisit assignare dotem ducat. 405., nec Summus Pontifex in Gratia Ereptionis concessa ad formam supplicationis exegit assignationem dotis ducat. 405. ultra ducatos antecedenter donatos, sed tam Universitas, quàm Summus Pontifex in ducatis 405. intellexerunt comprehendere ducatos priùs à dicta Universitate donatos; ut resultat ex subsequente ereptione Collegiatæ, & reservatione Juspatronatus quatuor Canonicatum favore Universitatis facta ab Archiepiscopo in executionem Bullæ Ereptionis, ad quam reservationem Juspatronatus, utique Archiepiscopus non devenisset, si agnovisset in ducatis 405. promissis, & assignatis, non fuisse comprehensos ducatos priùs donatos; Ordinarii enim non solent esse faciles in admissione Juspatronatus, cum agatur de proprio, & Ecclesiæ præjudicio. *Rot. decis. 168. n. 13. par. 10. & dec. 1141. coram Seraph. & in Arianen. Archipresbyteratus 27. Junii 1708. S. De anno, cor. Eminentissimo Scotto, & juxta alias auctoritates in antecedenti Casu n. 16. relatas.*

- 5 Ac patet ex relatione Archiepiscopi,

ubi asseritur annuus introitus certus Collegiatæ consistere in solis ducatis 450. junctis aliis annuis ducatis 45., ex nonnullis censibus ad Ecclesiam spectantibus, quod non subsisteret, si in ducatis 405. non fuissent comprehensæ summæ præcedenter donatæ, nam aliàs Collegiata haberet majorem summam. Et etiam resultat ex prætentione Juspatronatus restricta per Universitatem ad solos quatuor Canonicatus; quod utique sequutum non fuisset, si in ducatis 405. non habuisset intentionem comprehendendi summam priùs donatas, sed verisimiliter prætentione Juspatronatus fuisset ab ea extensa respectu omnium duodecim Canonicatum; cum dos ducat. 405. ultra ducatos priùs donatos ad rationem ducatorum 34. circiter pro quolibet, esset sufficiens pro dictis duodecim Canonicatibus.

- 6 Et licet fuerint assignati ducati 405. cum oneribus associandi Cadavera, & applicandi duas Missas Conventuales qualibet hebdomada, adhuc adimpleta dicitur conditio, sub qua reservatum fuit Juspatronatus; quia libertas ab omni onere promissa ab Universitate in ducatis 405. intelligitur quoad expensas utensilium, & reparationis Ecclesiæ, pro quibus se obligavit Universitas; non verò quoad alia onera, præsertim quoad onus applicandi Missam Conventualem, ad quod tenentur Canonici non solum bis in hebdomada, sed quotidie; ut dixi superiùs *Can. IX. Cas. I., & alibi.*

Et ita resolutum fuit ab eadem Sacra Congregatione Concilii in *Amalbitana Canonicatus 10. Aprilis 1717.*

ARGUMENTUM.

Forma rigorosa hęc à Concilio præscripta, an requiratur, quando prætenditur Juspatronatus ab universitate laicali, simul, & à Persona privata; & quæ sint probationes insufficientes, & quæ sufficientes ad probandam existentiam Jurispatronatus in Personis Potentibus.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus competens Parochianis, aut Universitati seculari, præsumitur eis competere ex usurpatione.
 - 2 Juspatronatus probari debet à Persona, suspecta de usurpatione, vel per instrumentum publicum foundationis, aut dotationis, vel per immemorabilem unà cum præsentationibus spatio 50. annorum effectuatam, quando agitur contra ordinarium; secus si sit solum inter Personas hinc inde Potentes, aut inter eorum Præsentatos; & n. 3.
 - 4 Sententia extracta à copia informi, injusta, & totaliter ineffectuata non probat juspatronatus.
 - 5 Præsentationes allatae in cartulis informibus juspatronatus non probant.
 - 6 Juspatronatus ad formam Concilii non probatur per evunciativas emissas in edicto, aut in institutionibus Ordinariorum: neque per Testes, & n. 7.
 - 8 Ex provisionibus Ecclesie Parochialis facte prævio concursu, colligitur ipsam non esse de jurepatronatus laicali.
 - 9 Forma rigorosa hęc à Concilio præscripta non habet locum quando juspatronatus prætenditur à Persona Potenti laica simul, & à Persona Privata.
 - 10 Neque quando prætenditur à Persona Potenti, seu ab Universitate Ecclesiastica.
 - 11 Immemorabilis à Concilio requisita, ex quibus probetur. Vide ibi.
 - 12 Præsentationes, quando dicantur effectuatæ.
- Pars V.

- 13 Immemorabili satisfaciunt etiam centenaria ad probandum juspatronatus Potentium.
- 14 Forma rigorosa à Concilio hic præscripta, non requiritur, quando agitur de jure nominandi ad Cappellanas merè laicales.
- 15 Institutio est concedenda legitime præsentato, & num. 24.
- 16 Juspatronatus Potentium ex quibus probetur? Vide ibi, & n. 17. 18. 19.
- 20 Sola diffamatio an sufficiat ad impediendam beneficii assecutionem.
- 21 Ad arcendum aliquem ab assecutione beneficii, an sufficiat simplex attestatio Cancellarii de eodem delicto? & n. 22. & 23.
- 25 Præsentatus dicitur habere jus certum, quo privari non potest per solam diffamationem.

CASUS III.

VAcante Ecclesia Parochiali A, maxima orta fuit controversia inter Episcopum ex una parte asserentem Ecclesiam esse liberæ collationis; & inter Parochianos pro una voce, & Titium pro altera voce; prætendentes ex altera parte Ecclesiam esse Jurispatronatus; Quæritur in hoc casu an constet de jurepatronatus;

- 1 Respondendum videtur negativè agitur enim de Persona suspecta nimirum de Universitate Sæculari Parochianorum, cui præsumitur competere juspatronatus ex usurpatione, quia non ita de facili plures conveniunt ad ædificandam, vel construendam Ecclesiam, & quia regulariter Ecclesie solent fieri ex eleemosynis plurimum, & sic non animo reservandi sibi juspatronatus Fagnan. in cap. querelam de elect. n. 8. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 13. n. 124. Rov. dec. 1. de jurepat. apud Crescen. n. 2. & seq. & dec. 25. n. 3. coram Coccin. & dec. 80. n. 1. & dec. 140. n. 2. cor. Rembold. Quo casu cum agatur contra ordinarium ejusdem Ecclesie libertatem vindicantem Parochiani tenentur probare existentiam, & pertinentiam Jurispatronatus uno ex duobus modis à Concilio hic præscriptis; nimirum per Instrumentum foundationis, vel dotationis, eoque deficiente per immemorabilem, unà cum præsentationibus continuatis, & effectum fortitis spatio quinquaginta annorum, &
- Ec 2 pro-

probatis per authenticas scripturas, aliàs si probatio hæc deficiat in minimo, vel sit turbida, & minus concludens, non est recedendum ab assistentia juris, quæ favet libertati Beneficii in hac materia suspensissima de usurpatione, in qua plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiritur juxta *Fagnan. in cap. consultationibus num. 8. de jurepat. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 3. n. 7. Adden. ad Buratt. dec. 139. num. 11. & seqq. Rot. dec. 247. n. 4. & seqq. & dec. 245. n. 45. & seqq. par. 9. tom. 1. & decis. 187. n. 3. & 4. par. 12. & dec. 539. n. 4. par. 19. tom. 2. rec., & in Beneventana jurispatronatus 10. Maji 1700. §. Siquidem, & 28. Novembris 1701. §. Quamvis, coram bo. me. Eminentissimo Caprara, & in Arianen. Archiepiscopiteratus 27. Junii 1708. §. Minus relevat, coram Eminentissimo Scotto; & alias Auctoritates in Commentario relatas, & fuit resolutum à Sacra Congregatione Concilii in Nullius 25. Octobris 1592. lib. 7. Decr. pag. 74. & in Frequentina 12. Julii 1604. lib. 10. Decr. pag. 4. à tergo. Quidquid secus esset si ordinarius non compareret, sed lis solum esset inter Personas hinc inde potentes, aut inter Presentatos ab eis, tunc enim ad probandum juspatronatus, rigor formæ conciliaris non esset observandus, sed sufficerent leviores probationes. *Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 13. n. 128. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 6. §. 5. n. 49. & de tempore legal. lib. 2. cap. 104. n. 8. Carol. Anton. de Luca ad Gratian. discept. 597. n. 7. Rot. dec. 82. n. 19. & seq. par. 7. rec.**

Hoc supposito talis probatio deficit in presenti; dum tam Parochiani, quam Titius non probant existentiam, & pertinentiam jurispatronatus per publicum instrumentum foundationis, aut dotationis sed solum afferunt quamdam sententiam, qua centum ab hinc annis fuit definitum dictam Ecclesiam Parochialem esse de jurepatronatus pro una voce, dictorum Parochianorum, & pro altera voce Titii, quæ sententia nihil probat, quia Canon supradictus in defectu instrumenti foundationis, aut dotationis, ad probandum juspatronatus in Personis Potentibus requisivit immemorabilem pro forma, quæ per æquipollens nequit adimpleri. *Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 13. n. 127. Rot. de-*

cif. 25. num. 2. coram Coccin. maximè si dicta sententia esset extracta, & copiata ex copia informi, aut esset injusta, aut totaliter ineffectuata, quo casu multo minus probant, ut de sententia ex copia informi extracta firmat Rot. dec. 1295. n. 2. & seqq. & dec. 1351. n. 3. cor. Coccin. & dec. 550. in fin. cor. Gregor. & in Recanaten. Beneficii 20. Martii 1702. §. Denique in fin. cor. Eminentissimo Caprara. De sententia injusta docet Rot. dec. 25. n. 13. versic. non obstat post Vivian. de jurepat. & in Melevitana Jurispatronatus 31. Martii 1702. coram Eminentissimo Scotto, & in Cremonen. Beneficii 14. Maji 1706. §. Tum demum, coram R.P.D. Kaunitz, & in Lucana Beneficii 22. Febr. 1709. §. Accedit, & 2. Junii subsequenti §. Multo minus, cor. R.P.D. Falconerio. Et de sententia ineffectuata tradit eadem Rota in Cremonen. Beneficii 11. Maji 1705. §. Nec provisioni, & 14. Maji 1706. §. Tum etiam, coram R.P.D. Kaunitz.

5 Afferunt etiam quasdam presentationes, sed istæ non merentur attendi, utpote allatæ in quibusdam cartulis informibus, quæ nihil probant juxta Rot. in Recanaten. Beneficii 20. Martii 1702. cor. bo. me. Eminentissimo Caprara.

6 Neque probatio hujusmodi Jurispatronatus ad formam hujus Canonis adimpleta remanet per enunciativas emissas in edicto, aut in Institutionibus Ordinariorum, ut firmavit Rot. decis. 349. n. 2. in fin. coram Merlin., & dec. 174. num. 11. coram Carill., & in Bononien. Archiepiscopiteratus 10. Martii 1710. §. Non in genere, coram R.P.D. Aldrovando. Neque per Testes, quia de ipsis Concilium non confidit, sed tantum de authenticis scripturis, ut sæpius decisum fuit per Sacram Congregationem Concilii, ut testantur *Gonzal. ad regul. 8. gloss. 18. n. 79. Pax Jordan. tom. 2. lucubrat. lib. 10. tit. 7. n. 113. vers. quinto tandem. Mantio. decis. 89. n. 2. Adden. ad Gregor. decis. 222. num. 11. Coccin. dec. 1784. n. 51.*

8 Fortius per hæc omnia Parochiani, ac Titius non probarent existentiam, & pertinentiam jurispatronatus; si è contrario Ordinarius ostenderet dictam Ecclesiam Parochialem fuisse semper provisam prævio concursu; ex hujusmodi namque provisionibus colligeretur eandem Ec-

cle-

clesiam non esse de jurepatronatus laicali; nam si fuisset talis, ex justitia non fuisset facta provisio per concursum, sed ad presentationem Patronorum, prævia approbatione Ordinarii. *Fagnan. in cap. cum autem à n. 31. de jurepat. Vivian. eod. tract. lib. 10. cap. 1. n. 58.*, & alii penès *Rot. in Bononien. Archipresbyteratus 10. Martii 1710. §. Maximè, coram R. P. D. Aldrovando.*

9 At his omnibus posthabitis existimo constare in hoc casu de pertinentia jurispatronatus favore Parochianorum, & Titii; Siquidem in præsentiarum non habet locum forma rigorosa ab hoc *Canone* præscripta, dum non agitur de Universitate, aut persona Potenti laica; quæ sola prætendat juspatronatus dictæ Ecclesiæ; quo casu certo equidem esset juspatronatus rigorosè probandum uno ex supradictis modis juxta Auctoritates in *Commentario*, & hic *num. 2.* relatas; sed versamur in Universitate, seu in persona Potenti laica, quæ unitim cum Persona privata contendit ad se spectare Juspatronatus; in quibus terminis non intrat rigor formæ Conciliaris, quia cum pro unâ parte cesset præsumptio usurpationis, cessare etiam videtur pro alia parte spectante ad personas suspectas. *Fagnan. in cap. querelam de elect. n. 10. & seq. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 6. §. 5. n. 45. & seqq. & de tempor. legal. lib. 2. cap. 104. n. 3. Card. de Luc. de jurepat. disc. 58. n. 22. Adden. ad Buratt. dec. 142. num. 14. & decis. 604. n. 1. coram Buratt., & decis. 290. num. 19. coram Cerro*; Sicuti idem rigor

10 non est observandus quando agitur de Persona potenti, aut de Universitate Ecclesiastica, uti sunt Capitula Cathedralium, aut Collegiarum, quia cum in tali casu Ecclesia sit Patrona, in ea cessat usurpationis præsumptio. *Fagnan. in d. cap. querelam de elect. n. 14. & seqq. Card. de Luc. d. disc. 58. n. 30.* Unde etiam in probatione jurispatronatus, non observetur à supradictis Parochianis, & Titio, rigorosa forma hujus *Canonis*, non proinde absolute dici potest non constare de eorum jurepatronatus; si hoc aliundè resultet ex probationibus sufficientibus ad probandum Juspatronatus Privatorum.

11 Sed etiam per malam hypothesim admissa, quod in hoc casu quoque requira-

non

tur observantia rigorosæ formæ Conciliaris, adhuc venit dicendum constare de jurepatronatus dictorum Parochianorum, & Titii; Quoniam licet deficiat primum genus probationis elicatum ex publico instrumento foundationis, aut dotationis, eo quia illud sit deperditum, & non reperiatur, non deficit tamen alterum genus probationis consistens in immemorabili, unâ cum præsentationibus spatio ad minus quinquaginta annorum effectuatibus;

11 Et quidem immemorabilis in præsentibus probata remanet ex sententia, centum ab hinc annis emanata, authenticè extracta, justa, ac effectuatâ, qua ab Ordinario tunc temporis, causa cognita, & servatis servandis declaratum fuit constare de jurepatronatus controversæ Ecclesiæ Parochialis pro una voce favore Parochianorum, & pro altera favore Titii; Ex institutionibus ab antiquo tempore usque nunc continuatis, ex actibus negativis, nimirum ex eo, quod intra lapsum tanti temporis nulla detur collatio facta ab Ordinario, ac etiam ex depositionibus Testium testantium cum requisitis *Glossæ in cap. 1. de præscription.* præfatos Parochianos, ac Titium semper fuisse ab immemorabili in possessione præsentandi Rectorem, quoties Ecclesia vacare contigerit, ex quibus omnibus probari immemorabilem, & consequenter etiam juspatronatus inter Personas Potentes docet *Card. de Luc. de jurepat. disc. 4. per tot. Rot. in Beneventana jurispatronatus 10. Maji 1700. §. Siquidem, & 28. Novembris 1701. §. Et quantum, coram bo. me. Eminentissimo Caprara, in Neritonen. jurispatronatus super bono jure 11. Decembris 1702. §. In casu autem, coram Eminentissimo Priolo, & in Arianen. Archipresbyteratus 14. Martii 1710. §. Quibus coram Eminentissimo Scotto, & in Trivicana jurispatronatus 17. Junii 1718. §. Et sanè cum seqq. coram R. P. D. Foscaro inferius impress.*

12 Constat etiam per authenticas scripturas de præsentationibus spatio 50. annorum effectum sortitis, cum afferantur quatuor præsentationes in publica forma, quæ, cum quilibet ex præsentatis fuerit provisus per obitum alterius, dicuntur effectuatæ. *Adden. ad Buratt. decis. 142. num. 17. Rot. in Pampilonen. jurispatronatus*

natus 19. Januarii 1703. S. Quod enim, coram Eminentissimo Scotto.

Parum relevante, quod non constat de immemorabili, ex quo appareat de initio, idest à sententia lata centum ab hinc annis; Etenim cum hæc sententia, sit fundata in Bulla erectionis deperdita, ac in præsentationibus antea factis, & effectum sortitis, satis dicitur constare de immemorabili, cui satisfacit
13 etiam centenaria ad probandum juspatronatus Potentium. *Card. de Luc. de jure patr. disc. 58. n. 5. Rot. dec. 168. n. 37. par. 10. rec. & in dicta Beneventana jurispatronatus 10. Maji 1700. S. Nec obstat, cor. bo. me. Eminentissimo Caprara.*

14 Ex his collige quod forma rigorosa probandi juspatronatus Potentium requiritur in beneficiis Ecclesiasticis, secus in Cappellaniis merè laicalibus, in quibus non cadit institutio; in eis namque si Persona potens prætendat juspatronatus, seu jus nominandi, in hujus probatione, eadem Persona potens non tenetur observare hanc rigorosam formam Conciliarem. *Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 597. num. 8. Rot. decis. 2. num. 25. par. 13. rec.*

R. P. D. F O S C A R O

Trivicana Jurispatronatus.

Ven. 17. Junii 1718.

PRæsupposito jurepatronatus super Ecclesia Parochiali Oppidi S. Nicolai de Ripa Trivicana Diocesis pertinentem ad D. Ducem Flumaris, uti Baronem ejusdem Oppidi S. Nicolai, exhibitaque ejusdem D. Ducis præsentatione canonicè expleta de Antonio Gliugliario; Constitutoque demum de ejusdem Præsentati idoneitate ex nonnullis literis testimonialibus ab Ordinario reportatis, Domini sub congruo dubio consulti meritò
15 responderunt, dandam esse Antonio institutionem, cum hæc, concurrente idoneitate, deneganda non sit ei, qui legitimam præsentationem à Patrono reportaverat ad *Text. in can. Monasterium 16. quest. 7. Rot. decis. 444. n. 1. par. 14. rec. in Bituntina jurispatronatus 31. Januarii 1716. S. Constitit, & in Pampilonen.*

jurispatronatus 14. Februarii ejusdem anni S. Primo coram Me.

Et sanè respectu pertinentiæ Patronalis nulla suboriri poterat difficultas, nam
16 quamvis ageretur de Barone loci, contra quem utgere possent usurpationis suspicio contra personas Potentes inducta per *Sac. Concil. Trident. sess. 25. cap. 9. de reformat.* tot nihilominus, tantaque concurrebant argumenta comprobativa ejusdem pertinentiæ, ut præfatam suspensionem, omnino poenitusque eliminassent. Et quidem se obtulit primò, quod in proximè præterita vacatione secuta anno 1704. cum ad instantiam Promotoris Fiscalis hæc ipsa excitata fuisset exceptio, Testes formiter examinati unanimiter deposuerunt, Baronem S. Nicolai reperiri ab immemorabili in pacifica quasi possessione præsentandi; Cumque in eorum personis, & depositionibus omnes verificentur circumstantiæ à *Gloss. in cap. 1. verb. memoria de præscript. in 6. requisitæ* ad probationem immemorabilis, hinc ad sensum etiam ejusdem Sacri Concilii stabilita censeretur debet pertinentia Patronalis, ut in terminis firmavit *Rot. in decis. 444. num. 3. & seq. par. 14. decis. 136. n. 13. par. 19. rec. cor. Benincasa dec. 352. nu. 2. & seq. in Neritonen. jurispatronatus super bono jure 11. Decembris 1702. S. In casu coram Eminentiss. Priolo, & 11. Aprilis 1704. S. Quandoquidem coram bo. mem. Kaunitz.*

Accesserunt insuper præsentationes à
17 duobus ferè sæculis, ab anno scilicet 1536. per Barones usque ad moderna tempora expletæ, quæ pariter quantumque removebant difficultatem, cum inde concludentissimè probata remaneat biscentenaria, quæ ad hunc effectum immemorabili æquiparatur, ut tenent *Garz. de benef. par. 7. cap. 9. nu. 103. & seq. Lotteri de re benef. lib. 2. quest. 38. nu. 35. Card. de Luc. de jurepat. disc. 58. sub nu. 5. & firmavit Rot. in rec. decis. 168. n. 35. & seq. cor. Emerix jun. decis. 1195. & 1271. utrobique n. 2. & seq. in Beneventana jurispatronatus 10. Maji 1700. sub S. Non obstat coram clar. mem. Card. Caprara, & in Arianen. Archiepiscopatus 27. Julii 1708. S. Minus relevat, & 14. Martii 1710. S. Quibus positis coram Eminentiss. Scotto; Quin relevasset, quod præsentationes, non*

non appareant continuatæ, quodque omnes probentur effectum sortitæ; utramque etenim exceptionem planè substulerant temporis antiquitas, & longa earumdem præsentationum series cum positiva probatione, quod admissæ extitissent per octo vices ab Ordinariis; Nam in his terminis non constiro, quod Parochialis provisiva fuerit tanquam libera, subintrat præsumptio, quod reliquæ provisiones temporis injuria fuerint deperditæ, & cum aliis statibus sint conformes, ut in specie dixit *Rot. cor. Emerix. jun. dicta. decis. 1195. in fine, in Hyeracen. Parochialis super negotio principali 25. Junii 1700. §. Non obstante cor. bo. me. Muto; & in citata Arianen. Archiepiscopiteratus 27. Junii 1708. §. Neque urget cor. Eminentiss. Scotto.* Adedut cum exinde jam constet, quod concurrat immemorabilis cum præsentationibus per quinquaginta annos effectum sortitis satis adimpleta remanserit probatio in his terminis à Sac. Concilio requisita, juxta præadductas auctoritates.

Rursus valdè assumptum comprobantur quamplures enunciativæ, tum ab 18 Episcopo Magnesi anno 1639. tum ab aliis Episcopis pro tempore, & præsertim à Moderno in actibus seriis emissæ super eo, quod Baro S. Nicolai esset Patronus Ecclesiæ Parochialis ejusdem loci, quibus adstipulantibus validior efficitur juspatronatus probatio, eo quia Ordinarii pro eorum libera conferendi facultate difficiles esse solent ad exponendas hujusmodi confessiones, ut passim advertit *Rot. & signanter cor. Seraph. decis. 1141. nu. 8. coram Buratt. decis. 142. n. 12. cor. Cavaler. decis. 547. n. 4. cor. Benincasa decis. 352. n. 13 in recent. decis. 168. n. 27. par. 10. & in Neritonen. juspatronatus super bono jure 26. Februarii 1703. §. Nec ad evertendum coram Eminentissimo Priolo, & 11. Aprilis 1704. sub S. Immemorabilis coram bo. me. Kaunitz.* Unde etiam non leve resurgit argumentum, ex quo nulla adhuc exhibita fuerit collatio tamquam de libero, quæ in tanto temporis spatio utique non deficeret, nisi omnes Episcopi juspatronatus recognovissent, ut consentaneè ad proximè relatas decisiones ponderatum fuit in dicta Arianen. Archiepiscopiteratus 14. Martii 1710.

sub S. Quibus positis coram Eminentissimo Scotto.

Et denique cæteris consultò omissis, indubia juspatronatus emerfit probatio 19 ex tribus rebus judicatis exortis in contradictorio judicio Promotoris Fiscalis, prima scilicet anno 1568. secunda anno 1626. & tertia anno 1704. juxta quas cum sæpeditus Baro declaratus extiterit Patronus prædictæ Ecclesiæ S. Nicolai, sublata indè remanebat quæcumque usurpationis suspicio, quæ redditur inalegabilis, dum post Constitutionem Conciliarem juspatronatus fuerat in judicio canonizatum, ut distinguendo sententias ante, & post Concilium latas tradunt *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. n. 26. Barhof. in annot. ad idem Conc. cap. 9. n. 26. sess. 25. de reform. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 13. n. 140. Spad. conf. 28. n. 11. lib. 2. Card. de Luc. de jurepat. disc. 58. sub n. 20. Rot. in rec. decis. 444. sub n. 18. par. 14. decis. 136. n. 22. & seq. par. 19. cor. Beninc. cas. decis. 352. & latè in alleg. Hyeracen. Parochialis 25. Junii 1700. §. Nullatenus, & in Neritonen. juspatronatus super manutentione 11. Decembris 1702. §. Quatenus cum seq. cor. Eminentiss. Priolo.*

Constabilita autem pertinentia Patronali acriter in Partibus impugnata, quæ longè exuberabat in præsentis manutentionis judicio, in quo regulariter leviores sufficiunt probationes, & mitius proceditur, non obstitit exceptio hodie contra Antonium Præsentatum promotæ, quod scilicet ille reperiat pluribus, & quidem gravissimis criminibus inquisitus, & processatus, adedut incapax censendus sit assequendi Beneficia Ecclesiastica, præsertim curata, saltèm ratione diffamationis, quæ ex se sola sufficeret ad impediendam beneficii assecutionem, juxta distinctionem inter jus quærendum, de qua *Card. de Luc. de benef. disc. 70. nu. 4. & 5. Rot. cor. Seraph. decis. 516. n. 4. in rec. decis. 78. n. 16. decis. 267. nu. 8. & seq. & decis. 366. n. 1. & 2. par. 12. decis. 291. nu. 1. & seq. & decis. 501. n. 1. & 2. par. 19.* Et enim de præsentis delictis, non aliud exhibitum fuit documentum, nisi simplex attestatio Cancellarii, quæ de per se 12 nullam probationem constituit, cum ad hunc effectum requiratur plena, & concludens delictorum probatio *Garz. de benef.*

nesco. par. 7. cap. 8. n. 7. & 8. Rot. cor. Peuting. decis. 402. nu. 15. & seq. cor. Reverendiss. Ansaldo decis. 32. nu. 17. in rec. decis. 323. n. 21. par. 16. & in Sagonen. Plebania 10. Decembris 1706. §. Prout coram bo. me. Omana, & S. Rota requirere consueverit sententias super iisdem criminibus latis, nec non transportationem actorum, unde illarum iustitia remaneat comprobata, ut dictum fuit in dicta decis. 402. nu. 16. cor. Peuting. decis. 393. & 408. utrobique n. 7. & seq. cor. Bich. in Senogallien. Canonicatus de Luchis 23. Julii 1710. §. Ex quibus cor. R. P. D. meo Aldrovando, & in Rossanen. Parochialis 19. Januarii 1711. §. Prater autem cum seq. cor. R. P. D. meo Crispo.

Eidemque attestationsi, eo minus deferri posse Domini censuerunt, animad-
 22 verso, quod idem Antonius, nedum usque adhuc nullam passus fuit inquisitionem, ut pandunt tres conformes attestationses annis 1707. 1711. & 1712. à Reverendissimo Episcopo reportatæ, in quibus præterea bonæ vitæ, famæ, & conditionis enunciatur, ac ad exercendum Animarum Curam idoneus, sed insuper eandem Curam per plures annos administravit in Ecclesiis Parochialibus Terræ Castelli, ubi Episcopus residebat in modum, ut exinde, aliisque Ecclesiasticis muneribus laudabiliter absolutis, collaudari promeruerit tam à Clero, quàm ab Universitate dictæ Terræ, quodque magis relevat, secuta hujus Parochialis vacatione, idem Episcopus ejus doctrinam, morumque honestatem commendaverit Eminentiss. Ursino Metropolitæ, ut idem D. Cardinalis illius præsentationem à D. Duce procuraret. Quibus stantibus impossibile ferè, ac penitus improbabile reddebatur, quod perpetrasset tam multa crimina relata per Cancellarium, propter quæ nec per momentum in Curæ, & Sacramentorum administratione debuisset tolerari, ut arguunt Sanchez *conf. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 3. dub. 6. n. 28. Rot. in rec. decis. 327. n. 23. & seq. decis. 400. nu. 6. & seq. par. 16. decis. 207. n. 41. & seq. par. 17. cor. Reverendiss. Ansaldo dicta decis. 32. n. 18. & in alleg. Sagonen. Plebania 10. Decemb. 1706. §. Prout, & seq. cor. bo. me. Omana.*

Tanto magis, quia post secutam præ-

sentationem non levia supervenerunt jur-
 23 gia, & dissentiones cum D. Duce, & cum Germano fratre ejusdem Antonii, qui reperiebatur Syndicus Terræ Castelli, ut emerit ex deductis in Sac. Congregatione Episcoporum, & Regularium. Unde eo certius spernenda erat præfata attestatio Cancellarii; Cùm eadem superventia causa, suspicari liceat, præfata delicta ideata, & adinventia fuisse ad hunc præcisum effectum repellendi Antonium ab assecutione Parochialis, ut inferunt Navarr. *conf. 6. nu. 2. & seq. lib. 5. de accusat. Sanch. conf. moral. tom. 1. lib. 6. cap. 3. dub. 6. nu. 27. & seq. & Rot. in d. Sagonen. Plebania 10. Decembris 1706. sub S. Quin. attendenda sit cor. bo. me. Omana.*

Non obstante igitur contraria attestationsi, integra ex præmissis adhuc manet
 24 Antonii fama; Et tamen quatenus exinde orta per hypothesim dici vellet diffamatio, adhuc ex ea denegari non poterat Institutio; Quia licet Præsentatus ex sola præsentatione beneficium actualiter non acquirat, ex ea nihilominus adeo firmum descendit jus, ut nisi supervenerit causa justa, & concludenter probata denegari nequeat institutio sine labe injustitiæ. *Vivian. de jure patron. lib. 12. cap. 7. n. 1. Rot. cor. Bich. decis. 118. n. 19. cor. Emerix. jun. decis. 66. in fine in rec. decis. 156. num. 14. par. 17. & in Melevitana juris patronatus 13. Januarii 1708. §. E converso cor. bon. mem. Omana;* Quare habere dicitur jus certum, & perfectè quæsitum, *Tambur. de jur. Abb. tom. 1. disput. 10. quæst. 4. n. 4. Rot. post eundem decis. 25. nu. 14. & in rec. decis. 74. nu. 8. par. 16. coram Emerix jun. decis. 1247. n. 4. & in Tolentina juris patronatus 16. Februarii 1714. §. Animadvertentibus cor. Eminentiss. Scotto,* quo privari non posset per solam diffamationem, nisi insuper exhibeatur certa delictorum probatio, ut in terminis Præsentati *Lamber. de jure patronat. par. 1. lib. 2. quæst. 9. art. 16. per tot. Garz. de Benefic. part. 7. cap. 8. nu. 47. & seq. Rot. in rec. decis. 323. n. 21. & seq. par. 16. cor. Reverendiss. Decano decis. 32. n. 16. & in Senogallien. Canonicatus de Luchis 23. Junii 1710. §. Ex quibus cor. Reverendiss. Aldrovando, & de eo, qui mandatum de conferendo reportaverit, Felin. in cap. accedens 23. sub n. 2. de accusat. Anchar. ibidem nu. 3. & 4. Rodan.*

doan. de Simon. par. 4. cap. 12. à nu. 19. Rot. cor. Comitulo dec. 10. repetit. post 1. lib. conf. Farinac. & latè in rec. decis. 207. n. 44. & seq. par. 17.

Quibus non adversantur auctoritates in oppositum allegatæ, nam illæ loquuntur, & procedunt in themate, quo plures fuissent electi, vel Præsentati, quorum respectu non eadem militat ratio, cum illorum admissio, seclufa quoque diffamatione pendere dicatur à futuro, & ancipiti præelectionis eventu, id quod nullatenus verificatur in unico Præsentato, cui ut dictum est post reportatam præsentationem ex justitia debita est institutio, ut distinguendo casus optimè firmatum fuit in *Bovinen. Archidiaconatus* 27. Junii 1715. §. *Ac propterea cor. Eminentiss. Card. Scotto.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Juspatronatus acquisitum, vel per viam accessionis, aut ex redotatione, aut reedificatione à quadraginta annis citra à die acquisitionis ad diem confirmationis Concilii an revideri possit ab Ordinario, quando aliàs fuerit ab antecessoribus Episcopis revisum, & approbatum.

SUMMARIUM.

- 1 *Juspatronatus acquisitum ex redotatione, aut reedificatione à quadraginta annis citra recognosci potest ab Ordinario, si nunquam fuerit recognitum; secus si pluries fuerit revisum, & approbatum; & num. 3.*
- 2 *Patronus existens in possessione presentandi, donec revidetur juspatronatus, est in ea manutenendus.*

CASUS IV.

Fuit acquisitum juspatronatus anno 1540. à quadam persona ex reedificatione Ecclesiæ, quæ minabatur ruinam;
Pars V.

istud juspatronatus fuit pluries recognitum per antecessores Episcopos, & fuit successivè provisum beneficium ab ipsis ad præsentationem Patroni; Modernus autem Episcopus præterdit illud de novo revidere; quæritur an hoc possit?

- 1 Videtur respondendum affirmativè, quia juspatronatus supradictum fuit acquisitum titulo reedificationis Ecclesiæ anno 1540. & sic cum à die illius acquisitionis ad diem confirmationis Concilii, quæ fuit anno 1564. de mense Maji, non fuerint elapsi quadraginta anni, sed solum vigintiquatuor anni, sequitur quod possit ab Episcopo recognosci, & si reperit ob maximè evidentem Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, legitimè non esse constitutum, valeat Episcopus illud revocare, restituitis, ac solutis Patrono, quæ ipsi de proprio contulerit, ut resolutum fuisse à S. Congregatione Concilii testatur *Pignatell. consult. 82. n. 26. tom. 9. Rot. decis. 162. n. 21. cor. Bich. & dec. 469. n. 2. & seq. cor. Coccin.* Nec talis revisio est ullatenus præjudicialis Patrono, quia donec revidetur Patronus existens in possessione præsentandi est in ea manutenendus. *Capon. disc. 12. nu. 35. tom. 1. Rot. d. decis. 162. n. 22. cor. Bich. & d. decis. 469. n. 4. cor. Coccin.*
- 3 Contrarium tamen tuetur *Capon. eadem disc. 12. n. 39.* quia cum tale juspatronatus non semel tantum, sed pluries fuerit recognitum ab antecessoribus Episcopis cum illius subsequuta approbatione, mediantibus institutionibus inde sequutis ad præsentationem Patroni, non debet de novo revideri, aliàs litium nullus daretur finis, quia post hanc cognitionem posset alius Episcopus cognoscere, & sic in infinitum; Quam sententiam puto veriore; contraria solum procedente, quando juspatronatus nunquam fuerit recognitum.

Animus mihi erat in hoc *Canone*, ubi revocantur Patronatus ex privilegio; exceptis Regiis, de jurepatronatus Regio, Imperatoris, & de Primariis precibus, nec non de jurepatronatus Regum Galliarum, Hispaniarum, Portugalliæ, & Poloniæ, ac Ducis Sabaudia, pertractare, sed melius cogitavi hujusmodi Tractatum typis minimè mandare, quia semper audivi, loquendum de Principe nihil.